

О.І. Матяш

доктор педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри алгебри і методики навчання математики,
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця
matyash_27@mail.ru

КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МАТЕМАТИКИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ НАСТУПНОСТІ У НАВЧАННІ

Враховуючи сучасне трактування поняття наступності у навчанні як безперервного процесу навчання та розвитку учнів, який має загальні та спеціальні цілі для кожного вікового періоду, українські науковці виокремлюють його найважливіші аспекти: цільовий, змістовний, технологічний, психологічний, управлінський, структурно-організаційний та інші. Наступність навчання, з точки зору педагогічної доцільності, сприяє цілісності знань та умінь, передбачає єдність цілей і взаємодію всіх ланок навчання у досягненні основної мети.

Проблема забезпечення наступності у навчанні математики залишається актуальною, складною проблемою, цікавою для наукових розвідок та практичної реалізації обґрунтованих ідей забезпечення наступності. З одного боку, проблема якісної реалізації принципу наступності в навчанні математики достатньо часто піднімається і широко обговорюється, з іншого боку, позитивне практичне її розв'язання зустрічається лише на рівні окремих талановитих учителів математики. На нашу думку, одна з причин такої ситуації – недостатність уваги, а відповідно відсутність педагогічних умов формування та розвитку методичних компетентностей у майбутніх учителів математики для реалізації принципу наступності у навчанні математики в школі.

Аналіз науково-методичної та психолого-педагогічної літератури, власний досвід навчання учнів математики та багаторічний досвід методичної підготовки майбутніх учителів математики дозволяють стверджувати, що ефективність процесу навчання математики в школі значно залежить від методичної компетентності вчителя математики, від

рівня його математичної та педагогічної грамотності, від його вмотивованості, зацікавленості в ефективній майбутній професійній діяльності, від його готовності й здатності забезпечити належні умови для особистісного розвитку учнів у процесі навчання математики. Розуміння місця і ролі математики в формуванні й розвитку особистості, зокрема, розуміння принципу наступності у навчанні математики, готовність і здатність забезпечити його реалізацію в процесі методичної діяльності в школі, мають бути сформовані в майбутнього вчителя математики ще в процесі його методичної підготовки в педагогічному університеті. Готовність і здатність майбутнього вчителя математики до ефективного розв'язування задач методичної діяльності пов'язаних із реалізацією принципу наступності у навчанні залежить від сформованості відповідних методичних знань та умінь. Серед таких варто виокремити:

- обізнаність майбутніх учителів математики з програмами й методиками навчання математики в початковій школі з метою врахування цих знань у проектуванні навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках математики в основній школі;

- уявлення майбутніх учителів математики основної школи (бакалаврат) про програми й специфіку навчання математики в старшій школі з метою кращого розуміння окремих завдань щодо забезпечення внутріпредметних зв'язків у навчанні математики в основній школі;

- розуміння сутності принципів навчання, зокрема принципу наступності, та теоретико-методичних засад його реалізації у навчанні учнів математики.

На нашу думку, педагогічні умови формування та розвитку методичних компетентностей майбутніх учителів математики в реалізації принципу наступності в навчанні учнів математики, які мають бути забезпечені в педагогічних університетах, зокрема, полягають в:

- усвідомленні та постановці конкретної навчальної мети методичної підготовки майбутнього вчителя математики до реалізації принципу наступності в навчанні математики;
- розробці комплексу навчально-методичних задач для аудиторної та самостійної роботи студентів, розв'язування яких сприятиме

- формуванню методичних компетентностей майбутніх учителів в реалізації принципу наступності в навчанні учнів математики;
- визначенні системи критеріальних методичних умінь майбутнього вчителя математики в реалізації принципу наступності в навчанні, а також системи показників, що дадуть змогу діагностувати та контролювати рівень сформованості відповідних умінь.

Таким чином, наступність у навчанні учнів математики в школі як дидактичний принцип має розкривати загальну спрямованість і сутність головних складових процесу навчання, таких як цілі, зміст, методи, форми та засоби навчання. Наступність методичної підготовки майбутніх учителів математики має сприяти цілісності системи їхніх професійних знань та умінь, що передбачає єдність цілей усіх її ланок та компонент у досягненні навчально-розвивальної мети.

Література

1. Матяш О.І. Теоретико-методичні засади формування методичної компетентності майбутнього вчителя математики до навчання учнів геометрії: Монографія / О.І. Матяш. – Вінниця: ФОП Легкун В. М., 2013. – 445 с.
2. Скафа О.І. Засоби формування методичної компетентності майбутнього вчителя математики / О.І. Скафа // Проблеми та перспективи фахової підготовки вчителя математики : зб. наук, праць за матеріалами Міжнар. наук.-практ. конф., 26-27 квітня 2012р. / М-во освіти, науки, молоді та спорту України, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського [та ін.]. - Вінниця : ВДПУ, 2012. – С. 52-54.
3. Скворцова С. О. Формування професійної компетентності в майбутнього вчителя математики / С. О. Скворцова // Е-журнал «Педагогічна наука: історія, теорія, практика, тенденції розвитку». – 2010. – Вип.4. – Режим доступу: <http://www.intelect-invest.org.ua>.

Анотація. Матяш Ольга Іванівна. Ключові аспекти фахової підготовки майбутнього вчителя математики до реалізації принципу наступності у навчанні. Обґрунтовано місце і роль принципу наступності в навчанні учнів математики та необхідності формування здатності до його реалізації в процесі методичної підготовки майбутніх учителів математики.

Ключові слова: наступність навчання математики, методична підготовка, майбутній учитель математики.

Аннотация. Матяш Ольга Ивановна. Ключевые аспекты профессиональной подготовки будущего учителя математики к реализации принципа преемственности в обучении. Обосновано место и роль принципа преемственности в обучении учащихся математике и необходимости формирования способности к его реализации в процессе методической подготовки будущих учителей математики.

Ключевые слова: преемственность обучения математике, методическая подготовка, будущий учитель математики.

Summary. Matyash Olga. Key aspects of professional training of future teachers of mathematics to implement the principle of continuity in education. Grounded place and role of the principle of continuity in learning mathematics and students need to develop the ability to implement it in the methodical preparation of future teachers of mathematics.

Key words: continuity of teaching mathematics, methodical preparation, a future teacher of mathematics.